

Depresiunea Transilvaniei

Depresiunea Transilvaniei este cea mai mare depresiune din interiorul arcului carpatic. Are un relief colinar, de unde denumirea de "colinara", care i se poate atribui depresiunii intercarpatice a Transilvaniei.

Este marginita de cele trei ramuri carpatice, care isi iau numele dupa pozitia fata de aceasta zona depresionara: Carpatii Orientali (in est), Carpatii Meridionali (in sud) si Carpatii Occidentali (in vest).

Spre nord-vest exista o legatura mai larga cu Dealurile si Cimpia de Vest pentru jugul intracarpatic

Relief si subdiviziuni

Depresiunea Transilvaniei reprezinta o regiune mai scufundata a structurilor geologice care alcatuiesc Carpatii.

Fundamentul ei, alcatuit din sisturi cristaline si conglomerate cretacice, se afla la o adincime de 4.500 m, ceea ce arata ca, la sfirsitul Cretacicului, aceasta arie carpatica a inceput sa sufere o scufundare; scufundarea a fost lenta, judecand dupa sedimentele paleogene si neogene, dispuse in succesiuni continue si care au umplut depresiunea din baza spre partea superioara.

Ultimele sedimente (pliocene) s-au depus pe margini, in legatura cu ariile pe unde s-a retras marea pliocena (pe Somes, Mures, Olt).

Ridicarea succesiva a Carpatilor, incheiata la sfirsitul Pliocenului, a antrenat si Depresiunea Transilvaniei in aceasta miscare ascendenta si a determinat transformarea ei integrala in uscat.

In est, eruptia lantului vulcanic a complicat putin structura sedimentelor subiacente anterioare, curgerile de lave, care au acoperit pe alocuri stratele sedimentare, formind un relief de platouri usor inclinate.

Pe margini, o data cu ridicarea zonei montane, s-au activat cutele diapire (cu simbuli de sare), care au ajuns pina la suprafata (la Praid, Turda, Ocna Dej, Cojocna, Ocna Mures, Ocna Sibiului).

Datorita evolutiei si structurii geologice, depresiunea colinara a Transilvaniei este formata din doua zone relativ concentrice, diferite: in centru o zona de structuri cvasiorizontale, pe alocuri boltite sub forma domurilor, iar in exterior o structura cutata (mai slab in vest si sud si mai accentuat in est).

Zona centrala da un relief orizontal si domol, asemanator unui relief de podis (Podisul Transilvaniei), iar zona cutata, la contactul cu aria montana, da o zona a depresiunii submontane (in vest si sud) sau o succesiune de depresiuni si dealuri (in est), asemanatoare Subcarpatilor.

Depresiunile submontane din vest si sud sint: Depresiunea Almasului Depresiunea Iara (marginita de Dealul Feleacului), culoarul Turzii si culoarul Alba Iulia - Turda (despartite de Dealul Mahaceni), Depresiunea Sibiului (pe Cibin) si Depresiunea Fagarasului (pe Olt). Acestea sint depresiuni de contact cu acumulari piemontane, terase fluviale (pe Aries si Mures) si glacisuri-terasa fluvio-glaciare (in Depresiunea Fagarasului).

In partea de est exista o succesiune de depresiuni si dealuri care creeaza un relief asemanator Subcarpatilor, de unde denumirea de Subcarpatii Transilvaniei.

Aceasta succesiune cuprinde, dinspre lantul vulcanic spre podis, tipurile clasice: depresiuni submontane, dealuri "interne", depresiuni intracolinare, dealuri "externe" (care reprezinta deja marginea Podisului Transilvaniei):

a) depresiunile submontane sint: Bistrita, Valeni de Mures, Praid, Odorheiu Secuiesc, Homoroadelor si Hoghiz;

b) dealurile situate spre interior (dealuri "interne") sint Magura Rez, Dealul Siclodului, Dealul Bicheci (1.080 m, cel mai inalt deal din Depresiunea Transilvaniei), Firtus, Sinioara, Nadascut;

c) depresiunile intracolinare, situate spre zona de podis sint: Dumitra, Voivodeni, Magherani - Atid si Cristuru Secuiesc;

d) spre podis o serie de dealuri (Dealul Homat, Dealul Sieului s.a.) leaga aceasta zona cutata de structura orizontala din centru.

Podisul Transilvaniei, situat in interior, este format din:

a) Podisul Someșelor, traversat de Someș (între Dej și Jibou) cu altitudini de 500 - 600 m (altitudinea maximă 694 m în Dealul Bobilna); menționăm patrunderea unei structuri montane (Culmea Breaza, 974 m), care închide o depresiune de trecere spre podis (Depresiunea Lapusului);

b) Cîmpia Transilvaniei, între Someș și Mureș, o "cîmpie" în sens agricol, ea fiind o regiune deluroasă relativ netedă, cu văi scurte pe care s-au amenajat iazuri;

c) la sud de Mureș, Podisul Tinavelor, Podisul Hîrtibaciului și Podisul Secaselor.

Clima și hidrografia

Depresiunea colinară a Transilvaniei se înscrie în tipul climatului de dealuri (în cea mai mare parte de dealuri joase; dar și de dealuri înalte), avînd iarnă un climat de adăpost, datorită poziției din interiorul arcului carpatic; are totodată influențe oceanice, cu un climat umed și moderat termic.

Precipitațiile însumează 600-800 mm anual. Predomina Vînturile de Vest, iar în Depresiunea Făgăraș se manifestă Vîntu Mare (un vînt de tip foehn).

Depresiunea colinară a Transilvaniei are o bogată rețea de riuri, colectată de trei mari cursuri de apă: Someșul și Mureșul, care aparține grupei de vest și Oltul, care aparține grupei de sud. Someșul se formează chiar în Depresiunea Transilvaniei, prin unirea Someșului Mic (cu izvoare în Munții Apuseni) și a Someșului Mare (care izvorăște din Munții Rodnei), fiecare primind o serie de mici afluenți.

Principalul riu din Depresiunea Transilvaniei este Mureșul, care o străbate pe direcția NE-SV și primește afluenți mai importanți pe Tîrnava (formată la Blaj, prin unirea Tîrnavei Mari cu Tîrnava Mică), Secasul, Sebeșul, Arieșul și Ampoiul. În sud depresiunea este străbătută de Olt, care adună toate riurile ce coboară din Făgăraș, precum Homoroadele (Mare și Mic), Cibin cu Sadu și Hîrtibaciul.

Menționăm lacurile formate pe masivele de sare (Ocna Sibiului, Ocna Dej, Turda, Sovata), iazurile (prezente deosebi în Cîmpia Transilvaniei: Geaca, Zău, Catina), lacurile hidroenergetice (în construcție pe Olt și în Depresiunea Făgăraș).

Vegetația, fauna, solurile, monumentele naturii.

Vegetația și fauna sînt caracteristice pădurilor de foioase.

Solurile cele mai răspîndite sînt cernoziomurile levigate bogate în humus și cu fertilitate ridicată (în Cîmpia Transilvaniei), solurile argilo-luviale, soluri brune și brune-acide (cambisoluri). Există cîteva rezervații naturale: Finetele Clujului; Poiana Narciselor (în apropiere de localitatea Vad, cu înflorire în jurul datei de 20 mai), Pădurea Mociar; Lacul fără fund de la Ocna Sibiului, Ripa Rosie (între Sebeș), vulcanii noroioși de la Hașag.

Populația și așezările omenești

Teritoriul Depresiunii Transilvaniei, fiind situat în plină zonă carpatică înconjurată de o "coroană de munți" ca o cetate naturală, și beneficiînd de condițiile naturale deosebit de favorabile, a constituit un teritoriu de străveche, continuă și intensă populație umană, din cele mai vechi timpuri istorice pînă astăzi.

Este suficient să amintim numeroasele descoperiri arheologice din paleolitic și neolitic, apoi puternica umanizare din perioada daco-română; Transilvania a constituit centrul geografic și economic al statului dac, apoi al provinciilor romane de la nord de Dunăre; așezările urbane ale perioadei daco-romane (Apulum - Alba Iulia, Potaissa - Turda, Napoca - Cluj-Napoca, Cedonia - Sibiu, Brucla - Aiud) au stat la baza rețelei de orașe din evul mediu, iar Depresiunea Transilvaniei, împreună cu aria montană și zonele circumcarpatice reprezintă nucleul de formare a poporului român.

În feudalism și epoca modernă, Depresiunea Transilvaniei și spațiul adiacent au cunoscut o importantă dezvoltare economică, legată în principal de utilizarea agricolă a terenurilor și valorificarea resurselor subsolului. Condițiile istorico-sociale din diferite perioade au făcut ca, pe lângă români, să se stabilească aici, în anumite momente istorice, maghiari, secui, germani și alte naționalități.

În prezent Depresiunea Transilvaniei este o regiune intens populată. Densitatea populației este mai mare în bazinul mijlociu al Mureșului (100-150 loc/Km²) și în jurul marilor orașe, și mai redusă în Podișul Hirtibaciului și o parte din Podișul Secaselor.

Orașele principale din Depresiunea Transilvaniei sunt: Cluj-Napoca (328.000 loc.), Sibiu (170.000 loc.), Tirgu Mureș (164.000 loc.), Bistrița (88.000 loc.), Alba Iulia (71.000 loc.), Medias (64.000 loc.), Turda (61.000 loc.); la acestea se adaugă orașe mijlocii (între 20.000 - 50.000 locuitori) cum ar fi: Făgăraș (45.000 loc.), Odorheiu Secuiesc (40.000 loc.), Dej (41.000 loc.), Reghin (39.000 loc.), Sighisoara (36.000 loc.), Timișaveni (30.000 loc.), Sebeș (30.000 loc.), Aiud (32.000 loc.), Cimpia Turzii (29.000 loc.), Gherla (26.000 loc.), Blaj (23.000 loc.); există și orașe mici (sub 20.000 locuitori), care completează rețeaua de mai sus: Căsnădie, Ocna Mureș, Agnita, Năsăud, Jibou, Sovata, Cristuru Secuiesc, Luduș, Beclean, Victoria, Tâlmaciu, Dumbrăveni, Iernut, Rupea, Copsa Mică, Ocna Sibiului, Avrig.

Orașele principale au fost prezentate succint în partea generală. Orașele mijlocii și mici au profiluri urbane, economice și funcționale proprii, cu numeroase trăsături specifice, pe care le vom sublinia pe scurt.

Cimpia Turzii este, cunoscută prin "industria sîrmei", în perioada interbelică fiind unul dintre putinele centre siderurgice ale țării; orașul și-a modernizat infrastructura urbană, este nepoluat (în comparație cu Turda) și are o zonă industrială bine conturată teritorial.

Aiud, cu origini în antichitate (Brucea), are în partea centrală un aspect medieval; întreprinderea metalurgică a supradimensionat funcția industrială; este și un centru de vinificație, care utilizează resursele viticole din apropiere.

Sebeș, oraș inițial întărit, cu aspect medieval și cu o prezentă sasească importantă, este cunoscut în prezent prin combinatul de industrializare a lemnului și industria de marochinerie.

În jurul Sibiului există un interesant sistem de orașe satelit: Căsnădie (industria de covoare), Ocna Sibiului (oraș-stațiune ce valorifică lacurile sărate, în antichitate și evul mediu centru de extracție a sării), Tâlmaciu (cu industria de prelucrare a lîinii și lemnului), Avrig (cu industria sticlei și întreprinderea mecanică de la Mirsa).

Activitatea urbană și industrială a "Țării Făgărașului" este concentrată în orașul Făgăraș (cu aspect inițial medieval, în prezent cu ramuri ale industriei chimice) și Victoria (un oraș complet nou, cu ramuri ale aceleiași industriei chimice).

Odorheiu Secuiesc, cu o populație predominantă secuiască, are și ramuri industriale specifice (industria de prelucrare a bumbacului, industria lemnului, construcții mecanice); Reghin este cunoscută prin industria de prelucrare a lemnului de rezonanță. Bistrița s-a dezvoltat foarte mult atât economic cit și urban; populația s-a dublat în ultimele două decenii, iar industria are un profil diversificat (electrotehnica, lemn, materiale de construcție, textile, produse alimentare, articole de ceramică fină, sticlărie); Năsăud, vechi centru cultural, are un profil industrial mai modest. Beclean, deși cu o populație relativ redusă numeric, este un centru industrial activ (cu industrie siderurgică, industria inului, prelucrarea lemnului) și un nod feroviar.

Dej, deși are o poziție geografică deosebită (la confluența Someșelor și a unor cai rutiere și feroviare foarte importante), tradiții urbane și industriale (prelucrarea lemnului), s-a dezvoltat mai puțin în ultima perioadă. Asemănător orașul Gherla, tot cu profil industrial, centrat pe prelucrarea lemnului.

Orașul "dublu" Luduș-Iernut, intersectat de Mureș, are o industrie notabilă (extracția gazului metan, termoenergie, industria inului, zahărului și a produselor lactate, industria materialelor de construcție, prelucrarea cauciucului).

Timișaveni are un profil economic preponderent de industrie chimică (carbide, acid sulfuric, materiale plastice, produse clorosodice).

Blaj, la confluența Timișavei, denumit "Mica Roma" de Mihai Eminescu, are și în prezent funcții culturale, de învățămînt, la care s-au adăugat funcții industriale (prelucrarea lemnului, metalurgie, materiale de construcție).

Copsa Mică, situat în apropiere de Medias, este cunoscută prin industriile de tradiție (negru de fum, acid sulfuric, prelucrarea zincului), dar și prin gradul înalt de poluare și distrugere a mediului.

Sighisoara, cu aspecte medievale, are industrii supradimensionate (utilaje tehnologice, materiale de construcții, textile, ceramică fină, prelucrarea bumbacului, industria fibrelor sintetice la Albești, produse lactate), care se află în prezent în proces de transformare; are un potențial turistic deosebit, dar dotări reduse.

Dumbraveni, situat pe Tirnava Mare între Sighisoara și Medias; a fost inițial o localitate cu o importantă populație armenească.

Cristuru Secuiesc este cunoscut îndeosebi prin extracția gazului metan, iar Agnita prin industria de încălțăminte și marochinerie.

Așezările rurale din Depresiunea Transilvaniei au și ele unele aspecte specifice. În Podisul Tîrnavelor și Hîrtibaciului sînt frecvente așezările compacte, cu un nucleu inițial fortificat (Apold, Biertan, Cetatea de Balta, Vurpar etc.).

În Cîmpia Transilvaniei și dealurile dintre Nasaud și Bistrița predomină așezările adunate, dar există și localități rurale dispersate.

Există, de asemenea, localități rurale cu funcții urbane notabile: Teiuș (industria zahărului și mare nod feroviar), Teaca, Band (ambele în Cîmpia Transilvaniei), Prundu Bîrgăului (cu industria lemnului și hîrtiei), Petrești (cu industria hîrtiei), Saliste (între Sibiu, cu industria liniei), Albești (între Sighisoara, cu industria de fibre de mătase artificială), Hoghiz (cu industria cimentului), Apahida (nod feroviar), Aghiresu (extracția caolinului, producerea cernei).

Resursele și activitățile industriale

Depresiunea Transilvaniei dispune de gaz metan, carbuni (în cantități mici), sare, precum și o serie de resurse fizico-geografice (hidroenergie, pășuni, păduri, izvoare minerale etc.).

Gaz metan se extrage din domuri la Sarmasău, Zău de Cîmpie, Medias, Nădes, Deleni etc.; iar carbune brun în bazinul Almasului (Cristolțel, Ticu, Tamasa). Este cunoscut că Depresiunea Transilvaniei da întreaga producție de gaz metan a țării. În prezent centrul de coordonare al activității de extracție și distribuire a gazului metan (prin conducte) este la Medias.

Energia electrică se produce la Sîngeorgiu de Pădure - Fîntînele, Ludus - Iernut, precum și în alte termocentrale mai mici.

Metalurgia fieroasă este prezentă la Cîmpia Turzii, Beclean, iar metalurgia neferoasă la Copsa Mică (prelucrarea zincului).

Industria constructoare de mașini produce: utilaj minier, mașini-unelte (prese hidraulice) mașini și utilaje agricole, aparatură de măsură și control (la Sibiu); utilaj și echipament industrial pentru dotarea altor ramuri (Cluj-Napoca, Tirgu Mureș, Sighisoara), produse electrotehnice (Cluj-Napoca, Tirgu Mureș, Bistrița), autobuscule și remorci (la Mirsa), bunuri metalice de uz gospodăresc (la Medias).

Pe baza sării extrase la Ocna Mureș, Praid, Ocna Dej se fabrică produse clorosodice la Ocna Mureș, Turda, Tîrnăveni; alte produse chimice sînt: acid sulfuric (Copsa Mică), îngrășăminte azotoase (Tirgu Mureș, Victoria, Făgăraș), îngrășăminte chimice concentrate complexe (Tirgu Mureș), negru de fum pentru obținerea cauciucului sintetic (Copsa Mică), prelucrarea cauciucului (Ludus), înlocuitori ai pielii (Orăștie), materiale plastice (Tîrnăveni și Victoria), celuloză și hîrtie (Dej și Petrești), produse farmaceutice (Cluj-Napoca și Tirgu Mureș), produse cosmetice (Cluj-Napoca).

Industria lemnului este reprezentată prin: cherestea de rasinoase (Reghin și Talmăciu), cherestea de foioase (Orăștie); combinate de prelucrare complexă a lemnului (Gherla; Reghin; Blaj, Sebeș), articole de sport și instrumente muzicale (Reghin).

Industria materialelor de construcții produce: var (Tîrnăveni), ciment, var și ipsos (Turda), cărămizi și țiglă (Turda, Alba Iulia, Sighisoara, Tîrnăveni, Cluj-Napoca, Cîmpia Turzii, Sîntimbru), cărămizi refractare (Alba Iulia), faianță și porțelan (Cluj-Napoca, Alba Iulia, Turda, Tîrnăveni, Sighisoara, Sibiu, Bistrița); geamuri (Medias, Tîrnăveni); sticlărie (Sighisoara, Avrig, Bistrița); cristaluri (Medias).

Bine dezvoltate sînt ramurile: ușoară și alimentară.

Industria ușoară este prezentată prin: industria bumbacului (la Medias, Sighisoara, Talmăciu, Cîsnădie, Odorheiu Secuiesc), industria linii cu vechi tradiții în zona Sibiului (Sibiu, Cîsnădie, Talmăciu, Orlat, Saliste), industria înului și cînepii (Dumbrăveni, Beclean Sighisoara, Ludus), mătase artificială (Albești, Sibiu, Cîsnădie), tricotaje Cluj-Napoca, confecții (Cluj-Napoca, Tirgu Mureș etc.).

Industria alimentară este reprezentată prin: morărit și panificație (Sibiu, Cluj-Napoca, Tirgu Mureș), fabrici de

zahar (Tirgu Mures, Ludus, Teius), conserve si preparate din carne (Sibiu, Medias, Cluj-Napoca), conserve de fructe (Bistrita. Dej).

Agricultura

Agricultura dispune de un fond funciar mediu, dar foarte diferentiat: in lungul vailor, in depresiuni, Cimpia Transilvaniei si Podisul Secaselor predomina terenurile arabile cultivate cu cereale, plante tehnice (sfecla de zahar si, indeosebi, plante furajere), iar in celelalte regiuni terenurile ocupate de vii si pomi fructiferi, pasuni si finete naturale: pe intinderi mai mari, in partea de est, apar suprafete forestiere importante.

Un important loc detine viticultura si pomicultura. Se remarca podgoria Tirnave - Alba Iulia, cu centrele viticole: Alba Iulia, Sard, Ighiu, Craciunel, Jidvei s.a. si podgoria Lechinta.

Un sector important al agriculturii il reprezinta cresterea animalelor bovine (indeosebi in partea estica), ovine (mai ales in sud), porcine, pe baza de cartofi, indeosebi in Cimpia Transilvaniei si Podisul Hirtibaciului.

Caile de comunicatie

Reteaua de cai de comunicatie urmeaza in general arterele hidrografice si asigura legaturi lesnicioase cu regiunile extracarpatic. Este necesar sa insistam putin asupra rolului cailor de comunicatie, pentru a intelege mai exact rolul zonei depresionare a Transilvaniei, ca "nucleu" al teritoriului romanesc.

Astfel, de-a lungul Vaii Somesului Mare si a Bistritei (ardelene), ce trece prin Depresiunea Transilvaniei in culoarul depresionar Birgau - Dorna spre Valea Moldovei si Valea Bistritei, iar de aici spre nordul si centrul Moldovei; pe Valea Muresului (culoarul Deda-Toplita) se ajunge in Depresiunea Giurgeului, iar de aici, prin pasuri montane, relativ joase, spre Valea Bistritei si Trotusului; pe Valea Oltului si culoarele joase din sud-estul Depresiunii Transilvaniei se ajunge usor in depresiunea larga a Brasovului, iar de aici prin trecatori (Oituz, Intorsura Buzaului, Tabla Butii, Bratocea, Predeal, Bran - Rucar) spre Moldova si Muntenia; culoarul Oltului (Turnu Rosu - Cozia) a constituit un drum vechi de legatura intre regiunile de la nord si sud de acesta; spre vest, culoarul larg al Muresului a constituit o "axa" a Transilvaniei, care o lega totodata de regiunile situate spre vest (Cimpia de Vest, Banat); valea larga a Somesului se deschide spre nord-vest (dealurile Salajului, Cimpia Somesului), iar vaile din Muntii Apuseni permit un acces facil intre Transilvania si zonele de depresiuni-golf si cimpii situate la vest de acestia.

Exemplele ar putea continua, dar acestea demonstreaza convingator ca "toate drumurile duc in Transilvania" (si invers) subliniind clar ideea de "centralitate" a Depresiunii Transilvaniei si a spatiului adiacent.

In prezent, Depresiunea colinara a Transilvaniei constituie o regiune geografica foarte bine deservita de reseaua cailor de comunicatie. Este strabatuta de magistralele feroviare 2, 3, 4.

Din aceste magistrale se desprind mai multe cai ferate secundare. Reteaua rutiera are in ansamblu aceeasi configuratie, dar este mai dezvoltata. Principalele aeroporturi sint la: Cluj-Napoca, Tirgu Mures si Sibiu.

Potentialul turistic si turismul

Depresiunea colinara a Transilvaniei se remarca prin turismul cultural legat de multimea monumentelor istorice si de arta din orasele mari (Sibiu, Alba Iulia, Cluj-Napoca, Sighisoara, Tirgu Mures, Medias, Fagaras, Bistrita, Blaj). De asemenea, prezenta a numeroase cetati taranesti (Cisnadie, Feldioara, Rupea etc.), statiuni balneoclimaterice (Ocna Sibiului, Ocna Mures, Ocna Dej, Bazna, Sovata, Praid), maresc potentialul turistic al regiunii.

Depresiunile submontane din vestul si sudul depresiunii colinare a Transilvaniei:

In Nord-Vest si Vest :

- Depresiunea Lapus;
- Depresiunea Almas;
- Depresiunea Iara;
- Depresiunea Alba-Iulia - Turda.

In Sud:

- Depresiunea Sibiu;
- Depresiunea Fagaras.

Dintre depresiunile de pe latura răsăriteană, cele cu caracter intracolinar sunt:

- Depresiunea Voievodeni;
- Depresiunea Maghireni - Atidî
- Depresiunea Cristuru - Secuiesc;
- Depresiunea Rupea - Rupea.

Dealurile din est, de la nord la sud , cu o structură asemănătoare dealurilor colinare din Depresiunea colinară a Transilvaniei sunt:

- Dealul Cetatii;
- Dealul Sicului;
- Culmea Sinioara;
- Dealul Becheci;
- Dealul Siclod;
- Dealul Firtus;
- Dealul Magura Rez;
- Dealul Homat;
- Dealul Nadascut.

Motivarea denumirii de câmpie pentru subunitatea cuprinsă între văile largi ale Mureșului și ale celor două Someșe:

Câmpia Transilvaniei este denumită astfel datorită importanței sale ca zonă agricolă.

Traseul Oltului în cadrul Depresiunii colinare a Transilvaniei și afluenții pe care-i primește:

- traversează defileul Răcos din munții Persani;
- drenează Depresiunea Hoghiz unde primește ca afluenți Homoroadele;
- străbate de la est la vest depresiunea Făgăraș la ieșirea căreia primește ca afluenți Cibinul (râu care drenează Depresiunea Sibiu) și Teu Hartibaciu. Î

Locurile din Depresiunea colinară a Transilvaniei în care, în masive de sare, s-au format lacuri:

- Ocna-Dej;
- Ocna-Mureș;
- Turda;
- Ocna Sibiului;
- Sovata

În Depresiunea colinară a Transilvaniei se produc frecvente alunecări de teren, favorizate de substratul argilo-mănos. Plantațiile viticole constituie un remediu - centrele viticole cuprinse în pogoriile Târnavelor, Alba-Iulia, Lechinita:

- Ighiu;
- Cricău;
- Crăciunel;
- Jidvei;
- Aiud;
- Sărd;
- Alba Iulia;
- Apold;
- Meidas;
- Richis;
- Lechinita.

Motivarea temperaturilor mai ridicate și a precipitațiilor mai reduse de pe latura vestică și sudică a Depresiunii colinare a Transilvaniei:

Fenomenul este determinat de prezența unor mase de aer foehnice ce coboară de pe pantele Munților Apuseni în vest și ale Munților Căndrel și Făgăraș în sud; în depresiunea Făgăraș se remarcă un vânt local , "vântul mare"

Depresiunile drenate de Mures si afluentii sai din Depresiunea colinara a Transilvaniei sunt :

Muresul dreneaza:

- Depresiunea Valenii de Mures;
- Depresiunea Voievodeni;
- Depresiunea Alba-Iulia - Turda.

Tarnava Mica dreneaza:

- Depresiunea Praid;
- Depresiunea Maghereni - Atid.

Tarnava Mare dreneaza:

- Depresiunea Odorhei;
- Depresiunea Cristur.

Gurghiul dreneaza:

- Depresiunea Voievodeni.

Nirajul dreneaza:

- Depresiunea Praid;
- Depresiunea Maghereni - Atid.

Ariesul dreneaza:

- Culoarul Turzii.

Ampoiul dreneaza:

- Depresiunea Alba-Iulia.

Sebesul dreneaza:

- Culoarul Orastiei;
- Depresiunea Alba-Iulia.

Formele de relief - Dealurile si depresiunile submontane din Podisul Transilvaniei

Pe latura vestica Depresiuni

Almas

Iara

Culoarul Turzii

Culoarul Alba Iulia

Dealuri din Podisul Transilvaniei

Feleac - 832 m

Mahaceni - 518 m

Pe latura sudica - Depresiuni

Culoarul Orastiei

Sibiului (Tara Cibinului)

Fagarasului (Tara Oltului)

Pe latura estica - Depresiuni interne

Dumitra

Bistritei

Valenii de Mures

Praid

Odorhei

Homoroadelor

Hoghiz

Dealuri interne

Cetatii - 739 m

Sinioara - 755 m

Becheci - 1080 m

Siclod

Firtus - 1060 m

Rez - 933 m
Nadascut
Depresiuni externe
Voivodeni
Magherani Atid
Cristuru Secuiesc
Rupea

Dealuri externe
Sieului - 746 m
Homat

Pe latura nordica - depresiuni
Lapus
Dealuri
Culmea Brezei

Ape curgatoare - Dealurile si depresiunile submontane

Somes
Almas
Agrij
Lapus
Somesul Mare
Salauta
Bistrita
Sieul
Somesul Mic
Mures
Gurghiu
Niraj
Aries
Ampoi
Sebes
Secasul Mare
Tarnava Mica
Tarnava Mare
Visa
Secas
Olt
Cibin
Sadu
Homorodul Mare
Homorodul Mic
Hartibaci

Podisul Someselor

Dealuri inalte de peste 600 m

Ape curgatoare- Podisul Someselor

Somes
Somesul Mare
Somesul Mic
Lapus

Campia Transilvaniei

Dealuri inalte de peste 500 m

Ape curgatoare Campia Transilvaniei

Somesul Mare
Somesul Mic
Mures

Podisul Tarnavelor

Dealuri inalte de peste 600 m in N
Podisul Hartibaciului in SE

Podisul Secaselor in SV

Ape curgatoare Podisul Tarnavelor

Mures

Tarnava Mare

Tarnava Mic

Hartibaci

Visa

Secas

